

2018 m. Lietuvos kino centro vykdomi ir jau įvykdyti tarptautinės partnerystės projektai

SAUSIS

15-28 d. Lietuviškų filmų retrospektyva Paryžiaus filmotekoje // Paryžius, Prancūzija

Lietuvos kino retrospektyvą „Lietuvos kinas : praeitis, dabartis, ateitis“ sudaro 33 filmai nuo klasikos iki šių laikų, apimant ir animaciją, vaidybinį ir dokumentinį kiną. Parengtas specialus leidinys.

Plačiau apie rezultatus: <http://www.lkc.lt/2018/01/kino-retrospektyva-paryziuje-atvere-dar-daugiau-galimybiu-lietuviu-kino-autoriams-prancuzijoje/>

RETROSPEKTYVOS PROGRAMA „LA CINÉMATHÈQUE FRANÇAISE“:

Jonas Mekas

Reminiscences of a Journey to Lithuania („Prisiminimai iš kelionės į Lietuvą“, 1971–1972)

Lost Lost Lost („Prarastas, prarastas, prarastas“, 1976)

As I Was Moving Ahead Occasionally I Saw Brief Glimpses of Beauty („Judėdamas pirmyn aš retkarčiais pastebėdavau grožį“, 2000)

Lithuania and the Collapse of the USSR („Lietuva ir SSRS žlugimas“, 2008)

Šarūnas Bartas

„Trys dienos“ (1991)

„Koridorius“ (1994)

„Mūsų nedaug“ (1996)

„Šerkšnas“ (2017)

Lietuvių kino klasika

„Jausmai“, rež. Almantas Grikevičius, Algirdas Dausa (1968)

„Gražuolė“, rež. Arūnas Žebriūnas (1969)

„Sadūto tūto“, rež. Almantas Grikevičius (1974)

„Velnio nuotaka“, rež. Arūnas Žebriūnas (1974)

„Vaikai iš „Amerikos“ viešbučio“, rež. Raimundas Banionis (1990)

XX a. 10-ojo dešimtmečio trumpametražė

dokumentika

„Praėjusios dienos atminimui“, rež. Šarūnas Bartas (1990)

„Dešimt minučių prieš Ikarą skrydį“, rež. Arūnas Matelis (1990)

„Neregijų žemė“, rež. Audrius Stonys (1992)

„Antigravitacija“, rež. Audrius Stonys (1995)

Šiuolaikinis Lietuvos kinas

„Duburys“, rež. Gytis Lukšas (2009)

„Sangailės vasara“, rež. Alantė Kavaitė (2015)

„Amžinai kartu“, rež. Lina Lužytė (2016)

„Mariupolis“, rež. Mantas Kvedaravičius (2016)

Šiuolaikinis trumpametražis Lietuvos kinas

„Balkonas“, rež. Giedrė Beinoriūtė (2008)

„Tėve mūsų“, rež. Marius Ivaškevičius (2010)

„Triukšmadarys“, rež. Karolis Kaupinis (2014)

„Aš čia tik svečias“, rež. Giedrė Žickytė, Maite Alberdi (2016)

„Kupranugaris“, rež. Laurynas Bareiša (2016)

„Namo“, rež. Gabrielė Urbonaitė (2016)

Šiuolaikinė Lietuvos animacija

„Gyveno senelis ir bobutė“, rež. Giedrė Beinoriūtė (2007)

„Kaltė“, rež. Reda Tomingas (2013)

„Miškas“, rež. Ignas Meilūnas (2015)

„Nuopuolis“, rež. Urtė Oettinger, Johan Oettinger (2016)

„Paskutinė stotelė – Mėnulis“, rež. Birutė Sodeikaitė (2017)

Restored
Lithuania 100

21 -23 d. Bendros gamybos forumas „When East Meets West“ // Triestas, Italija

Nacionalinės Baltijos šalių kino institucijos pradėjo oficialią partnerystę su kino gamybos forumu, įsteigdamos 3000 eurų vertės prizų konkursinės programos dalyviams. Prizu siekiama paskatinti Baltijos šalių regiono ir Italijos kūrėjų bendradarbiavimą kino gamyboje.

Restored
Lithuania 100

VASARIS

2-10 d. Trumpametražių filmų stendas Clermont-Ferrand trumpametražių filmų festivalio mugėje // Prancūzija

15-23d. Lietuviškų filmų stendas Europos kino mugėje // Berlynas, Vokietija

Tradiciškai organizuojamas stendas Marriott viešbutyje su bendru Baltijos šalių priėmimu Baltijos šalių šimtmečiui paminėti. **Pirmą kartą pristatyti VR projektai iš Lietuvos.**

24 d. – kovo 4 d. Baltijos šalių programa Glazgo kino festivalyje // Glazgas, Jungtinė Karalystė

Buvo numatyta 5 filmų iš visų trijų Baltijos šalių programa „Pure Baltic“, šalies pristatymas, diskusija apie ko-produkcijos galimybes industrijos programoje.

Lietuvai atstovavo režisierės Eglės Vertelytės tragikomedija „Stebuklas“ ir drama „Nuolankioji“ (rež. Sergejus Loznitsa).

Pastaba: Lydintys renginiai neįvyko dėl blogo oro, tačiau filmai parodyti programoje.

Restored
Lithuania 100

KOVAS

27-29 d. Partnerystė su industrijos renginiu „Meeting Point – Vilnius“

Tęsiama daugiametė partnerystė įgyvendinant renginį.

BALANDIS

Balandžio 6- 9 Aarhus / Balandžio 26 – 29 Kopenhagoje

Baltijos šalių programa festivalyje Baltic Frames // Kopenhaga ir Aarhus, Danija

Baltijos kino programos, centruojamos į poetiškos kasdienos filmus iš Baltijos šalių organizavimas, meistriškumo klasės ir susitikimai, tematiniai seminarai. Partnerystė su Danų kultūros institutu.

Programa: „Stebuklas“ (rež. Eglė Vertelytė), „Moteris ir ledynas“ (rež. Audrius Stonys), „Šaltos ausys“ (rež. Linas Mikuta), „Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“ (rež. Arūnas Matelis).

Restored
Lithuania 100

Balandžio 10-15 d. Lietuviško kino programa Bolzano kino festivalyje // Bozen, Italija

3-5 naujausių filmų programa, vieno jaunojo talento dalyvavimas konkursinėje Europos talentų programoje-coming soon sesijoje „FINAL TOUCH #3“ su tarptautiniais ekspertais, siekiant paskatinti pirmųjų filmų kūrėjus.

Programa: „Baseinas“ (rež. L. Bareiša), „Kur dingsta dingsta daiktai, kur dingsta žmonės“ (rež. J. Janavičiūtė), „Paskutinė stotelė – mėnulis“ (rež. Birutė Sodeikaitė), „Stebuklas“ (rež. Eglė Vertelytė), „Moteris ir ledynas“ (rež. Audrius Stonys), „Šventasis“ (rež. A. Blaževičius).

Restored
Lithuania 100

Balandžio 18-24 d. Kino simpoziumas centrinės ir rytų Europos festivalyje „Go East 2018“ // Wiesbaden, Vokietija

Konsultacija filmų programai, partnerystė rengiant keturių dienų kasmetinį simpoziumą, kuris skirtas Baltijos šalių regionui, temoms susijusioms su kinu, jo tradicija, mūsų kino kūrėjų ir bendrai šalies per kiną identitetu.

Konkursinėse festivalio programose 2 lietuviški filmai:

- M. Survilos „Sengirė“ kausis dokumentikos konkurse
- E. Vertelytės „Stebuklas“ rungsis vadybinių sekcijoje (kūrėjai taip pat pristato savo filmo atvejį industrijos dalyje);

Specialioje programoje A. Piroženko pristatė savo trumpąjį filmą „Mimikrijos sindromai“

Simpoziume rodyti filmai:

NIEKAS NENORĖJO MIRTI (rež. V. Žalakevičius)

JAUSMAI (rež. A. Dausa ir A. Grikevičius)

VELNIO NUOTAKA (rež. A. Žebriūnas)

VAIKAI IŠ „AMERIKOS“ VIEŠBUČIO (rež. R. Banionis)

Trumpieji filmai:

Senis ir žemė

Robertas Verba

Kelionė ūkų lankomis

Henrikas Šablevicius

Vėliava iš plytų

Saulius Beržinis

Rudens sniegas

Valdas Navasaitis

Antigravitacija

Audrius Stonys

Paskaitas skaitė Lina Kaminskaite – Jančorienė ir Audrius Stonys.

Projekto partneris „Meno avilys“.

Restored
Lithuania 100

Balandžio 19-26 d. Baltijos šalių kino programa Maskvos kino festivalyje // Maskva, Rusija

A klasės kino renginys šiemet žymėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos atkurtos nepriklausomybės 100-metį – parengė retrospektyvą „Šimtmečio Baltijos šalių filmai“.

Lietuvai šioje retrospektyvoje atstovavo Arūno Žebriūno filmas „Gražuolė“ (1969 m.) ir Eglės Vertelytės tragikomedija „Stebuklas“ (2017 m.). Lietuvos vardas skamba ir estiškoje retrospektyvos dalyje – programoje pristatomas estų šiuolaikinis filmas „Apsimetėliai“ (rež. Vallo Toomla), kurtas kartu su Lietuva ir Latvija.

Maskvos festivalio dokumentinio kino programoje „Laisva mintis“ (angl. „Free Thought“) buvo rodomas ir Arūno Matelio „Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“.

Restored
Lithuania 100

Balandžio 24-29 d. Dėmesys Baltijos šalių animaciniams filmams Štutgarto animacinių filmų festivalyje // Štutgartas, Vokietija

Baltijos šalys festivalyje pristatė išsamią animacinių filmų programą, kiekviena šalys pristatys savo aukštąją mokyklą, kuri ugdo animatorius, bei deleguos po kūrybinę studiją (VR), kuri plės ryšius industrijos programoje. Lietuvišką programą kuruoja Laura Almantaitė ir Valentas Aškinis.

2 filmų programos:

Vaikams

Baubo aritmetika

Aeroplanas

Solistė

Buvo, buvo, kaip nebuvo

Čigonas ir Drakonas

Medžioklė

Uodega

Herėjai

Paparčio žiedas

Vaikystės dienoraštis

Senelės pasaka

Suaugusiems

Metamorfozės

Laikraštis žmogus

Kaktuso paslaptis

Sausra

Urgianti pagalvė

Saga

Kaltė

Tiulis

Palankios aplinkybės

Žemaitė – žemaičių

pramotė

Taip Laima lėmė

Neeuklidinė Geometrija

Restored
Lithuania 100

GEGUŽĖ

Gegužės 7-14 d. Baltijos šalių dokumentinio kino programa Beldocs IDFF // Belgradas, Serbija

Lietuviški filmai programoje:

„Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“ (rež. Arūnas Matelis)

„Sengirė“ (rež. M. Survila)

„Ateljė. Rojaus drabužiai“ (rež. A. Griniūtė)

BIRŽELIS

1-3 d. Lietuvių kino klasikos savaitgalis Lietuvoje ir visą birželio mėnesį pasaulyje // Visa Lietuva ir internetas

3 dienos, 4 miestai, 5 kino teatrai surengę 15 seansų ir internetinė platforma epasaka.lt užpildyta 10-ies kino klasikos filmų repertuaru, kurie prieinami viso pasaulio lietuviams.

Restored
Lithuania 100

1 – 10 d. Lietuviško kino savaitė Kinijoje // Pekinas, Kinija

7 filmų programa ir juos lydintys pristatymai, susitikimai, diskusijos apie koprodukciją ir platinimą. Pirmasis tokio tipo kino eksportas į Azijos rinką.

Lietuvos kino savaitėje rodyti filmai:

1. „Pokalbiai rimtomis temomis“ (rež. G. Beinoriūtė)
2. „Amžinai kartu“ (rež. L. Lužytė)
3. „Stebuklas“ (rež. E. Vertelytė)
4. „Karalių pamaina“ (rež. I. Miškinis)
5. „Vabzdžių dresuotojas“ (rež. L. Augutis, D. Ulvydas)
6. „Sapnuoju, kad einu“ (rež. J. V. Tūras)
7. „Kolekcionierė“ (rež. K. Buožytė)

Lietuvos kino centro atstovus lydėjusi prodiuserių delegacija: Lukas Trimonis, Rasa Miškinytė, Dagnė Vildžiūnaitė, Jurga Gluskinienė, Ieva Norvilienė.

Jvyko susitikimai su svarbiomis kinui institucijomis: „Film Bureau, State Administration of Press, Publication, Radio, Film and Television“, „China Film Group Corporation“, kino platinimo ir gamybos kompanija „Beijing Film Company“, kino fondu „China Film Foundation“, atsakančiu už tarptautinio bendradarbiavimo projektus, lankytasi „Beijing Film Academy“. Aptartos autorinio kino, trumpametražių filmų platinimo galimybės ir poreikiai, jų galimybės įvairiuose festivaliuose.

LIEPA

1-4 d. Baltijos šalių dokumentikos retrospektyvos programa „Laiko atspindžiai“ Karlovi Vari filmų festivalyje // Karlovi Varai, Čekija

Lietuviškasis istorinės retrospektyvos programos „Laiko atspindžiai“ turinys:

- Roberto Verbos dokumentiniai filmai „Senis ir žemė“ (1965 m.) ir „Šimtamečių godos“ (1969 m.)
- Henriko Šablevičiaus filmai „Apolinaras“ (1973 m.), „Kelionė ūkų lankomis“ (1973 m.) ir „Pabuvam savam lauki“ (1988 m.),
- Šarūno Barto filmas „Praėjusios dienos atminimui“ (1990 m.)
- Audriaus Stonio dokumentiniai darbai „Neregijų žemė“ (1992 m.) ir „Antigravitacija“ (1995 m.).

Taip pat įvyko šios svarbios pasaulinės premjeros: Audriaus Stonio ir Kristinės Briedės filmo „Laiko tiltai“, Giedrės Beinoriūtės filmo „Kvėpavimas į marmurą“, Ivano I. Tverdovskio filmo „Šoklys“ (Podbrosy) premjera (koproduiserė – Ieva Norvilienė, „Tremora“).

Restored
Lithuania 100

17-20 d. Prodiuserių delegacija Pulos kino festivalio industrijos renginyje „Matchmaking Forum“ // Pula, Kroatija

65-ą kartą vyksiantis Pulos kino festivalis, bendradarbiaudamas su nuo 2010 m. vykstančiu kino festivaliu „Avvantura“, rengė kino industrijai skirtą programą „Matchmaking Forum“, kurios šalys-viešnios šiemet yra Lietuva ir Gruzija. Lietuvos kino centras pristatė veikiančias finansavimo schemas, sklaidos projektus.

„Matchmaking Forum“ renginiuose dalyvavo:

- Andrius Lekavičius su animuotu dokumentiniu filmu „L-Komanda“
- Romas Zabarauskas su vaidybiniu filmu „Advokatas“
- Kristina Ramanauskaitė su režisieriaus Igno Jonyno filmu „Nematoma“.

31 d. Projekto „Kinas po žvaigždėmis atidarymas“ su R. Banionio filmo „Vaikai ir „Amerikos“ viešbučio“ // Vilnius, Lietuva

Vieša legendinio filmo peržiūra Katedros aikštėje. Rodymo partneris Lietuvos kino centras.

RUGPJŪTIS

2-6 d. Baltijos šalių prodiuseriai „Match Me“ programoje Lokarno kino festivalyje // Locarno, Šveicarija

2 neseniai veiklą pradėjusių prodiuserių dalyvavimas specifinėje tarptautinėje tobulinimosi programoje. Dalyvauja Ieva Biliūnaitė (InScript) ir Medeina Birgilaitė (Artbox).

20-26 d. „Baltijos kino dienos“ Vilniuje, Taline ir Rygoje

Sėkmingai pradėti Baltijos šalių kino mainai kiekvienoje sostinėje pristatys kaimynų kino filmus. Visos peržiūros nemokamos. Jas lydi filmų atstovai.

Lietuva Estijoje prisistatys filmais

„LOŠĖJAS“ (rež. I. Jonynas)

„RŪTA“ (rež. R. Buožis ir R. Darulis)

Lietuva Latvijoje prisistatys filmais:

„VAIKAI IŠ „AMERIKOS“ VIEŠBUČIO“ (rež. R. Banionis)

„RŪTA“ (rež. R. Buožis ir R. Darulis)

22 d. Prancūzijos kino teatruose pradedamas rodyti Arūno Žebriūno filmas „Gražuolė“ // Paryžius, Prancūzija

Tai pirmasis klasikos kūrinys, kurį sistemingai išvys užsienio žiūrovai kino repertuaruose užsienyje. Tikimasi filmą plačiau pristatyti visose prancūziškai kalbančiose teritorijose.

RUGSĖJIS

23-27 d. Baltijos šalių industrijų prisistatymas San Sebastiano kino festivalio industrijos programoje // San Sebastianas, Ispanija

Formuojama 15 prodiuserių iš Baltijos šalių delegacija, rengiamos industrijų susitikimo popietės, diskusija apie ko-produkcijos galimybes industrijos programoje. Tinklaveiką plečiančioje ir bendrą gamybą su Ispanijos, Baskijos ir Lotynų Amerikos šalimis skatinančioje „Glocal Meets the Baltics“ programose po atrankos pakviesti dalyvauti penki šalies prodiuseriai:

- Giedrė Žickytė, pristatysianti režisierės Marijos Stonytės dokumentinį filmą „Švelnūs kariai“,
- Dagnė Vildžiūnaitė su režisierės Albinos Griniūtės dokumentiniu filmu „Uostas“,
- Paulius Juočeris su režisieriaus Vytauto Puidoko dokumentiniu filmu „Aleksandras Didysis“ (isp. „El Padre Medico“),
- Andrius Lekavičius su šiuo metu vystomu savo dokumentiniu kino projektu „Tankų pasaulis“ (angl. „World of Tanks“)

- Marija Razgutė su režisieriaus Juanjo Giméneza vaidybiniu filmu „Trys“ (angl. „Three“).

SPALIS

18 – 21 d. Baltijos šalių kino festivalis // Niujorkas, JAV

Baltijos šalių kino centrai kartu su ambasadomis rengia trišalę kino savaitę-festivalį Niujorke. Trijų šalių filmų pristatymas, lydintys renginiai.

Lietuvą atstovausiantys filmai:

„Velnio nuotaka“ (rež. Arūnas Žebriūnas)

„Paskutinė diena“ (rež. K. Matvejevaitė)

„Kaukai“ (rež. G. Šiaulys)

„Amžinai kartu“ (rež. Lina Lužytė)

„Aš už tave pakalbėsiu“ (rež. M. Dejoie, V. Vareikytė)

„Nuostabieji lūzeriai. Kita planeta“ (rež. A. Matelis)

Restored
Lithuania 100

25-30 d. eksperimentinio dokumentinio kino programa iš Baltijos šalių Ji-hlava dokumentinio kino festivalyje /Jihlava, Čekija

Kuratoriai sudaro programą iš 1985-1995 m. lūžio etapo, partnerystės taškai dar vis derinami.

Restored
Lithuania 100

Baltijos šalių programa Reikjaviko kino festivalyje // Reikjavikas, Islandija

Kino programos iš Baltijos šalių pristatymas, numatomi susiję prisistatymo renginiai. Planuojama iki 10 filmų programa, su ja susijusi delegacija. Specialus svečias – Jonas Mekas, numatomas 5 jo filmų demonstravimas ir organizuojamas paties autoriaus dalyvavimas.

Pastaba: Šiuo metu sudaroma programa. Ją kuruoja festivalis.

Restored
Lithuania 100

LAPKRITIS

Lapkričio 23-30 d. Lietuvos kino savaitė Varšuvoje // Varšuva, Lenkija

Numatoma išsami retrospektyvi filmų programa ir juos lydintys pristatymai, susitikimai, diskusijos kino teatre „Iliuzion“ ir institucijoje FINA (nacionaliniame archyve – audiovizualiniame institute). Planuojamas specialus leidinys.

Pastaba: Programą sudaro Sonata Žalneravičiūtė, ji galutiniuose derinimuose.

Restored
Lithuania 100

Lietuviškos dokumentikos programa festivalyje DOK Leipzig // Leipzig, Vokietija

Lietuviškos dokumentikos programos pristatymas, lydintys renginiai, industrijų partnerystės skatinimo veiksmai.

Pastaba: Festivalio prašymu programos kuratorius Audrius Stonys.

Challenges of (IN)dependence

1. POST WAR GENERATION: LANDSCAPES OF FORBIDDEN MEMORY

“SENIS IR ŽEMĖ / THE OLD MAN AND THE LAND” (1965) dir. Robertas Verba 20min.

“KELIONĖ ŪKŲ LANKOMIS / A TRIP ACROSS THE MISTY MEADOWS” (1973) dir. Henrikas Šablevičius 10 min.

“MUMS NEBAISŪS JOKIE PRIEŠAI / WE ARE NOT AFRAID OF ENEMIES” (1978) dir. Edmundas Zubavičius 10 min.

“ŠIMTAMEČIŲ GODOS / THE DREAMS OF CENTENARIANS” dir. Robertas Verba 20 min.

“ŽMOGUS EINANTIS NAMO” dir. Henrikas Šablevičius 10 min.

2. BORN WITH INDEPENDENCE: IN SEARCH FOR INNER LANDSCAPES

“10 MINUČIŲ PRIEŠ IKARO SKRYDĮ / 10 MINUTES BEFORE THE FLIGHT OF ICARUS” (1990) dir. Arunas Matelis

“PRAĖJUSIOS DIENOS ATMINIMUI / IN THE MEMORY OF THE DAYS GONE BY” (1990) dir. Sarunas Bartas

“RUDENS SNIEGAS / AUTUMN SNOW” (1992) dir. Valdas Navasaitis

“NEREGIŲ ŽEMĖ / THE EARTH OF THE BLIND” (1992) dir. Audrius Stonys

3. CHILDREN OF DIGITAL AGE: EXPLORATION OF THE NEW WORLD

KAIP MES ŽAIDĖME REVOLIUCIJĄ / HOW WE PLAYED THE REVOLUTION (2011) by Giedrė Žickytė
STEBUKLŲ LAUKAS / FIELD OF MAGIC (2011) by Mindaugas Survila

Projekto partneris „Meno avilys“.

Restored
Lithuania 100

Partnerystė su „Šiaurės šalių kino dienomis“// Liubekas, Vokietija

Tradicinės partnerystės tęsinys, Baltijos šalys drauge steigia prizą, konsultavimas programos klausimais, žiuri nario delegavimas bei steigiamas bendras Baltijos šalių prizas.

Restored
Lithuania 100

Tarptautinis edukacijos projektas „Film Y“ // Visa Lietuva

Lietuvos kino centras, bendradarbiaudamas su Danijos kultūros institutu bei Danijos kino institutu, šį rudenį planuoja įgyvendinti danų kino edukacijos projektą „Film Y“.

Projekto pagrindas – originalus danų formatas „Lommefilm“ (angl. „Pocketfilm“), skirtas vaikams kurti filmus naudojantis planšetiniais kompiuteriais, per trumpą laiką susipažįstant su visais kino kūrimo etapais. Siekiant sėkmingai įgyvendinti sumanymą, Lietuvos lektorių apmokyti ir parengti darbui su technika bei programine įranga, pasidalinti darbo su vaikais kine patirtimi atvyks edukatoriai iš Danijos, kurie sukūrė ir vykdo analogišką projektą savo šalyje. Tikimasi, kad dirbtuvėse sudalyvaus 500-1000 mokinių. Šalia kūrybinių dirbtuvių numatoma organizuoti filmų peržiūras. Siekiama, kad vaikai ne tik sužinotų kino kūrimo procesus, bet ir sugebėtų analizuoti bei vertinti filmus, suvokti kaip ir kokią įtaką gali turėti audiovizualinis kūrinys.

Projekto partneris Danijos kultūros Institutas.

Europos kino forumas „Scanorama“ // Vilnius, Lietuva

Partnerystė rengiant programą „Naujasis Baltijos kinas“, rengiant susijusius industrijos renginius.

Partnerystė su „Baltic Event“ // Talinas, Estija

Ilgametė partnerystė rengiant Talino kino festivalio industrijos dienas, aktorius prisistatymą programoje „Screen Star Baltic“ ir jaunojo kritiko dirbtuves.

GRUODIS

Dėmesys Baltijos šalims Tbilisio kino festivalyje // Tbilisis, Gruzija

Baltijos kino programos iš Baltijos šalių pristatymas, formuojama iki 5 pilnametražių filmų programa, trumpametražių kolekcija ir kino klasikos filmo iš Lietuvos delegavimas, susiję renginiai.

Pastaba: Šiuo metu sudaroma programa.